Ypok №3

Властивості основних класів неорганічних сполук

Повідомлення мети уроку

Ви зможете:

- характеризувати властивості основних класів неорганічних сполук;

- повторити основні типи хімічних реакцій;

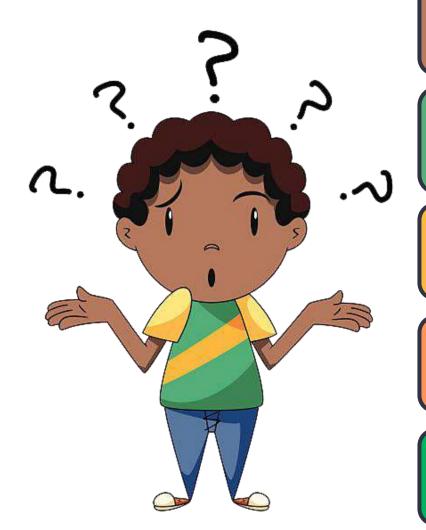
- вдосконалити вміння працювати з витискувальним рядом металів;

- складати хімічні рівняння.

Актуалізація опорних знань

Що таке кислота?

Як даються назви солям, утвореним металічним елементом зі сталою валентністю?

Як класифікують основи?

Де ми можемо знайти інформацію про розчинність солей?

Які фізичні властивості притаманні оксидам?

Мотивація навчальної діяльності

Навіщо потрібно знати властивості речовин?

- на знаннях властивостей речовин базуються способи їх добування;
- кожна господиня знає, що для прискорення розпушування соду «гасять» оцтом;
- автомобільний акумулятор теж працює на основі хімічних реакцій;
- потемніння прикрас наслідок хімічних реакцій.

Часто знання з хімії дозволяють зрозуміти явища, що відбуваються навколо нас.

КЛАСИФІКАЦІЯ НЕОРГАНІЧНИХ РЕЧОВИН

Як класифікують неорганічні речовини?

Класифікація оксидів

Оксиди — сполуки, що утворені двома хімічними елементами, одним з яких є Оксиген зі ступенем окиснення -2

Несолетворні

не відповідають ні кислотам ні основам

не взаємодіють ні з основами, ні з кислотами,

CO, SiO, NO, N₂O

Основні

відповідають основам,

взаємодіють з кислотами

Наприклад, Na₂O, K₂O, MgO, CaO, FeO та інші.

Солетворні

Амфотерні

взаємодіють і з кислотами, і з лугами

Наприклад, ZnO, BeO, Al₂O₃, Fe₂O₃, Cr₂O₃ та інші.

Кислотні

відповідають кислотам, взаємодіють з лугами

Наприклад, SO₂, SO₃, P₂O₅, N₂O₅, CO₂, SiO₂ та інші.

Хімічні властивості кислотних оксидів

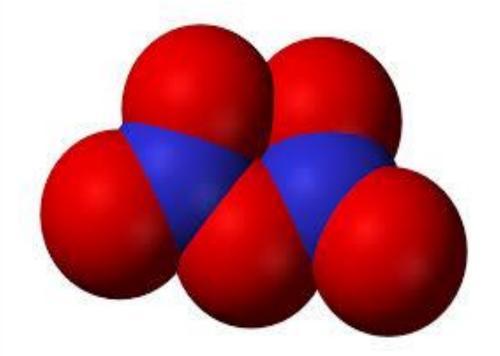

Кислотний оксид + вода = кислота
$$P_2O_5 + 3H_2O = 2H_3PO_4$$

Кислотний оксид + луг = сіль + вода
$$CO_2 + 2NaOH \rightarrow Na_2CO_3 + H_2O$$

Кислотний оксид + основний оксид = сіль $P_2O_5 + 3MgO = Mg_3(PO_4)_2$

Основний оксид + кислота = сіль + вода $3Na_2O + 2H_3PO_4 → 2Na_3PO_4 + 3H_2O$

Основний оксид + вода = основа (луг) $Na_2O + H_2O = 2NaOH$

Формуємо висновки

Основні оксиди

Кислотні оксиди

Взаємодіє з водою

Основні оксиди

Взаємодіють тільки оксиди лужно та лужноземельних елементів.

Утворюються луги

$$Li_2O +H_2O = 2LiOH$$

CaO +H₂O = Ca(OH)₂

Кислотні оксиди

He взаємодіє Силіцій(IV) оксид(SiO $_2$)

Утворюються кислоти

$$SO_3 + H_2O = H_2SO_4$$

 $P_2O_5 + 3H_2O = 2H_3PO_4$

Взаємодія з кислотами

Утворюється сіль і вода

FeO +
$$H_2SO_4$$
 = $FeSO_4+H_2O$
MgO + 2HCI= MgCI₂ + H_2O

Не взаємодіють.

Взаємодія з лугами

Не взаємодіють.

Утворюється сіль і вода

 $SiO_2 + 2NaOH = Na_2SiO_3 + H_2O$ $P_2O_5 + 3Ca(OH)_2 = Ca_3(PO_4)_2 + 3H_2O$

Назвіть оксиди та речовини, що їм відповідають

Основні оксиди

Оксиди

Основи

Na₂O

NaOH

MgO

CaO

Ca(OH)₂

 Fe_2O_3

Fe(OH)₃

Кислотні оксиди

Оксиди

Основи

SO₃

H₂SO₄

CO₂

H₂CO₃

 P_2O_5

H₃PO₄

 N_2O_5

HNO₃

Виконай завдання

Прийом «Лови помилку»

 $CaO + H_2O \rightarrow H_2CaO_2$

 $Na_2O + SO_2 \rightarrow Na_2SO_4$

 $SO_3 + H_2O \rightarrow S(OH)_6$

 $CuO + H_2SO_4 \rightarrow Cu_2SO_4 + H_2O$

Кислоти. Класифікація кислот

Кислоти – це складні речовини, що містять атоми Гідрогену та кислотні залишки.

Оксигеновмісні: H₂SO₄, HNO₃

Безоксигенові: Н₂S, HCI,HBr

Одноосновні: НСІ, HNO₃, HPO₃

Двохосновні: Н₂S, H₂SiO₃, H₂SO₄

Трьохосновні: Н₃РО₄

Перегляд відео

Джерело: youtu.be/Ye1fCEEAh2I

Хімічні властивості кислот

Взаємодія кислот з металами

Кислота + метал \rightarrow сіль + H_2 \uparrow

Кислоти реагують з металами, що стоять в ряду активності металів з лівого боку від водню (Н2).

Приклад:

$$2HCl + Zn = ZnCl_2 + H_2$$

HCl + Cu = реакція не відбувається

Взаємодія з основними оксидами

Кислота + основний оксид → сіль + вода

$$MgO + 2HCl = MgCl_2 + H_2O$$

$$CuO + H_2SO4 = CuSO_4 + H_2O$$

Хімічні властивості кислот

Взаємодія з основами

Кислота + основа → сіль + вода

 $Mg(OH)_2 + 2HCI = MgCl_2 + H_2O$

2NaOH + H₂SO₄ = Na₂SO₄ + H₂O

Взаємодія з солями

Кислота + сіль = сіль + кислота (реакція відбувається в тому випадку, якщо в результаті реакції утворюється осад або виділяється газ).

2HCl + CaCO₃ = CaCl₂ + H₂O + CO₂
$$\uparrow$$

HCl + AgNO₃ = AgCl \downarrow + HNO₃

Кислоти реагують з: металами, оксидами металічних елементів, основами, деякими солями.

Класифікація основ

До розчинних основ

належать

•гідроксиди лужних

металів (LіОН, NаОН, КОН,

RbOH, CsOH);

•гідроксиди лужно-

земельних

металів $(Ca(OH)_2, Ba(OH)_2,$ Sr $(OH)_2$).

 $Ca(OH)_2$, $Cu(OH)_2$.

гідроксильні групи.

Багатокислотні основи містять більше, ніж дві

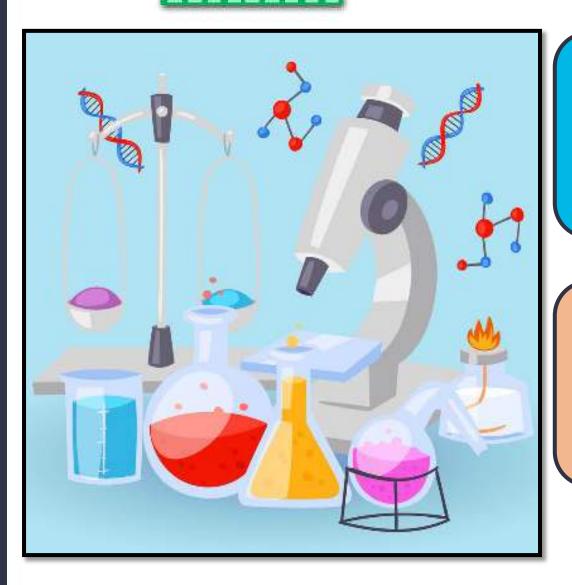

Перегляд відео

Джерело: youtu.be/IZEfEHRODws

Хімічні властивості основ

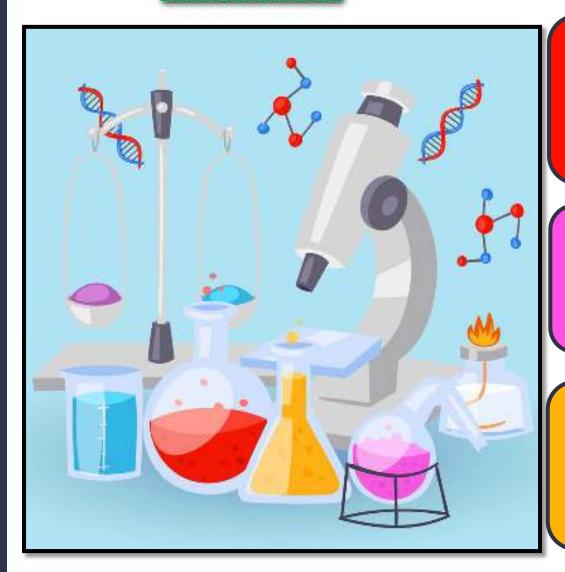
Взаємодія основ із кислотами з утворенням солі та води — реакція нейтралізації (характерна як для розчинних основ, так і для нерозчинних): $KOH + HCl = KCl + H_2O$

Взаємодія основ з кислотними оксидами з утворенням солі та води (характерна лише для лугів):

 $2LiOH + CO_2 = Li_2CO_3 + H_2O$

Хімічні властивості основ

Взаємодія основ з розчинами солей з утворенням іншої основи та іншої солі (характерна лише для лугів): $2KOH + CuSO_4 = K_2SO_4 + Cu(OH)_2$

До складу солі, що вступає в реакцію з розчином лугу, повинен входити метал, який здатний утворювати нерозчинну основу.

Розкладання нерозчинних основ під час нагрівання з утворенням оксиду та води (характерне лише для нерозчинних основ): $2Fe (OH)_3Fe_2O_3 + 3H_2O$

Хімічні властивості солей

Солі реагують з металами: якщо метал активніший, ніж той, що є у складі солі.

$$Zn + CuSO_4 = ZnSO_4 + Cu$$

 $ZnSO4 + Cu = \emptyset$

Солі реагують з кислотами: якщо випадає осад, утворюється нестійка, летка або слабша кислота:

- a) $BaCl_2 + H_2SO_4 = BaSO_4 + 2HCl$
- 6) $Na_2CO_3 + 2HCI = 2NaCI + H_2O + CO_2$
- B) $Ca_3(PO_4)_2 + 6HNO_3 = 3Ca(NO_3)_2 + 2H_3PO_4$

Хімічні властивості солей

Солі реагують з лугами:

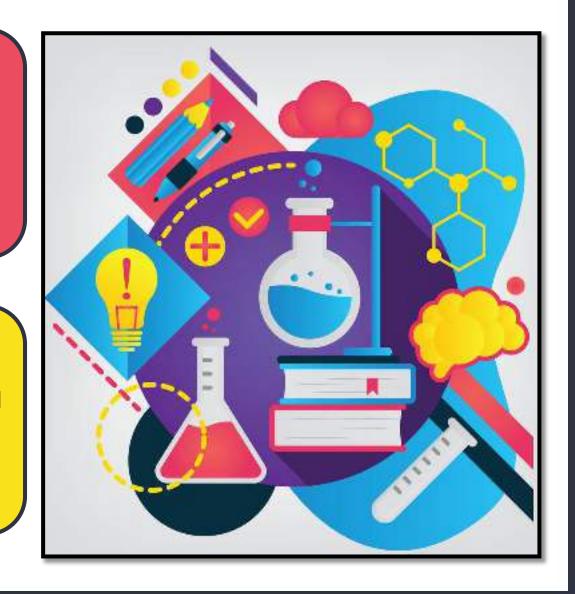
якщо одна з утворених речовин випадає в осад

 $Fe_2(SO_4)_3 + 6NaOH = 2Fe(OH)_3 \downarrow + 3Na_2SO_4$

Солі реагують між собою:

якщо хоча б одна з новоутворених солей випадає в осад

 $NaCl + AgNO_3 = AgCl + NaNO_3$

Є речовини: алюміній гідроксид, магній оксид, фосфор(V) оксид, аргентум(I) нітрат, вуглець, залізо, купрум(II) сульфат, ртуть, розбавлена сульфатна кислота.

Які з них будуть взаємодіяти з натрій гідроксидом, а які — з хлоридною кислотою? Складіть відповідні рівняння реакцій.

 $AI(OH)_3 + 3HCI \rightarrow AICI_3 + 3H_2O$ $AI(OH)_3 + NaOH = Na[AI(OH)_4];$

MgO+2HCl=MgCl₂+H₂O

 $P_2O_5 + 6 \text{ NaOH} \rightarrow 2 \text{ Na}_3PO_4 + 3 \text{ H}_2O$

AgNO₃ + HCl → AgCl + HNO₃

Fe +2HCl = $FeCl_2 + H_2 \uparrow$

CuSO₄ + 2 NaOH \rightarrow Cu(OH)₂ + Na₂SO₄ Hg+2HCl \rightarrow HgCl₂+H₂ \uparrow 2NaOH + H₂SO₄ = Na₂SO₄ + 2H₂O.

Домашнє завдання

1. Опрацювати параграф №2;

2. Вивчити конспект